

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

PADOME

PADOMES ATZINUMS

(2013. gada 10. decembris)

par Maltas ekonomiskās partnerības programmu

(2013/C 371/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 473/2013 (2013. gada 21. maijs) par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs⁽¹⁾ un jo īpaši tās 9. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Stabilitātes un izaugsmes pakta (SIP) mērķis ir nodrošināt budžeta disciplīnu visā Savienībā, un tajā ir noteikta sistēma pārmērīga valsts budžeta deficīta nepieļaušanai un novēršanai. Tā pamatā ir mērķis izmantot stabilu valsts finanšu sistēmu kā līdzekli, lai stiprinātu nosacījumu cenu stabilitātei un finanšu stabilitātē balstītai spēcīgai ilgtspējīgai izaugsmei, tādējādi atbalstot Savienības mērķu sasniegšanu ilgtspējīgas izaugsmes un darbvietu jomā.

(2) Regulā (ES) Nr. 473/2013 ir paredzēti noteikumi, lai pastiprināti uzraudzītu budžeta politiku eurozonā un lai

nodrošinātu, ka valstu budžeti atbilst ekonomikas politikas norādēm, kas sniegtas saistībā ar SIP un Eiropas pusgadu. Tā kā ar budžeta pasākumiem vien var nepieņemt, lai nodrošinātu noturīgu pārmērīga budžeta deficīta korekciju, var būt nepieciešami papildu politikas pasākumi un strukturālas reformas.

(3) Regulas (ES) Nr. 473/2013 9. pantā ir noteikta detalizēta kārtība attiecībā uz ekonomiskās partnerības programmām, kas jāiesniedz dalībvalstīm, kuru valūta ir euro un uz kurām attiecas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra. Ekonomiskās partnerības programmā izklāsta plānu ar pasākumiem, kas veicina pārmērīgā budžeta deficīta efektīvu un noturīgu novēršanu, precizējot galvenās strukturālās reformas fiskālajā jomā, tostarp attiecībā uz nodokļu, pensiju un veselības aprūpes sistēmām un budžeta struktūrām.

(4) Padome 2013. gada 21. jūnijā pieņēma Lēmumu 2013/319/ES⁽²⁾, ar ko uz Maltu attiecināja pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Attiecīgi Maltai tika lūgts līdz 2013. gada 1. oktobrim iesniegt ekonomiskās partnerības programmu.

(5) 2013. gada 1. oktobrī, ievērojot Regulā (ES) Nr. 473/2013 noteikto termiņu, Malta Komisijai un Padomei iesniedza ekonomiskās partnerības programmu, kurā aprakstītas strukturālās reformas ar mērķi stiprināt publiskās finanses un vispārīgāk – ievērot konkrētajai

⁽¹⁾ OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2013/319/ES (2013. gada 21. jūnijs) par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Maltā (OV L 173, 26.6.2013., 52. lpp.).

- valstij adresētos ieteikumus (KVAI) Padomes 9. jūlija ieteikumus⁽¹⁾, kas Maltai sniegti 2013. gada 9. jūlijā ieteikumā ("Padomes 2013. gada 9. jūlija ieteikums"). Attiecīgos politikas virzienus var sagrupēt pa šādiem mērķiem: i) nodrošināt publisko finanšu ilgtspēju (1., 2. un 4. KVAI), ii) veicināt valsts administrācijas efektivitāti (2. un 5. KVAI), iii) palielināt potenciālo izlaidi, līdztekus sekmējot konkurētspēju un ekonomikas diversifikāciju un līdzsvarotību (2., 3. un 4. KVAI), un iv) nodrošināt finansiālo stabilitāti (5. KVAI).
- (6) Maltas iepļānotie strukturālie pasākumi fiskālajā jomā ir šādi: i) reformēt fiskālo regulējumu, ii) pārskatīt izdevumu ministriju līmeni, iii) turpināt pensiju reformu, ieviešot pensiju trešo līmeni, iv) veikt pasākumus, lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, v) pārstrukturēt valsts uzņēmumus, vi) celt valsts pārvaldes efektivitāti un vii) pakāpeniski pārvirzīt nodokļu slogu no tiešajiem uz netiešajiem nodokļiem. Šo pasākumu kopums ir visumā adekvāts, un paredzams, ka tie veicinās valsts finanšu stiprināšanu. Tomēr dažās jomās šķiet nepieciešami papildu pasākumi, piemēram, lai nodrošinātu publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā.
- (7) Fiskālā regulējuma reforma ir adekvāta, un paredzams, ka tā nostiprinās fiskālo pārvaldību un palīdzēs ierobežot fiskālās novirzes. Sagaidāms, ka neatkarīgas fiskālās padomes iecelšana sekmēs Maltas publisko finanšu pastiprinātu uzraudzību un plānošanu. Tomēr šī reforma vēl nav apstiprināta parlamentā.
- (8) Pašlaik notiekošais izdevumu pārskats, kura mērķis ir apzināt iespējamās izdevumu ietaupījumus un padarīt publiskos izdevumus efektīvākus, var nodrošināt, pirmkārt, izdevumu pieauguma mazināšanos un, otrkārt, sekmēt izaugsmi veicinošo izdevumu lielāku īpatsvaru.
- (9) Pensiju trešā līmeņa ieviešana varētu palielināt pensiju sistēmas adekvātumu, taču nepalīdzētu veicināt tās ilgtspēju. Šķiet, ka netiek izskatīta iespēja veikt nevienu no pārējiem Maltai 2. KVAI ieteiktajiem pasākumiem, proti, paātrināt likumā noteiktā pensionēšanās vecuma palielināšanu un palielināt faktisko pensionēšanās vecumu.
- (10) Paredzams, ka plānotie pasākumi, lai uzlabotu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, palielinās sistēmas efektivitāti un piemērotību. Tomēr tajā pašā laikā šie pasākumi var veicināt valsts finansēto veselības aprūpes pakalpojumu lielāku pieprasījumu un izmantojumu. Tā kā nav sīkākās informācijas par šiem pasākumiem, nav iespējams noteikt, kādā mērā šī reforma spētu ilgtermiņā mazināt spiedienu uz valsts izdevumiem.
- (11) Pārstrukturējot tādus valsts uzņēmumus kā nacionālā aviokompānija *Air Malta* un enerģētikas uzņēmums *Enemalta*, varētu uzlaboties to finanšu rādītāji un attiecīgi samazināties neparedzētu izdevumu saistības, kas jāsedz no valsts finansēm. Īpaši jāatzīmē politikas pasākumi enerģētikas nozarē – galvenā enerģijas piegādātāja *Enemalta* valsts garantētā parāda apjoms ir aptuveni 10 % no IKP. Turklāt paredzams, ka šāda pārstrukturēšana samazinātu nepieciešamību pēc turpmākām valsts subsidijām.
- (12) Iestādes ir norādījušas gan īstenošanā esošus, gan jaunus pasākumus, ar kuriem tiktu palielināta valsts pārvaldes spēja nodrošināt nodokļu saistību izpildi un samazināt nodokļu nemaksāšanu. Turklāt programmā ir ietverti pasākumi, ar kuriem tiktu samazināts publiskā iepirkuma procedūru ilgums un palielināta to efektivitāte.
- (13) Pakāpeniskā uzsvāra pārvirze no tiešajiem uz netiešajiem nodokļiem varētu veicināt darbavietu izveidi un palielināt nodokļu sistēmas izaugsmi veicinošo efektu. Tomēr šī uzsvāra pārvirze ir aprakstīta ļoti vispārīgi, nenorādot konkrētas detaļas. Turklāt joprojām nav plānu, kā uzņēmumu nodokļu jomā mazināt parāda veidošanas stimulus.
- (14) Ekonomiskās partnerības programmā ir ietverti arī dažādi nefiskāli strukturālie pasākumi, kuri kopumā ir vērsti uz šai valstij 2013. gadā adresēto ieteikumu ievērošanu. Politikas plānu vidū ir tiesu sistēmas vispusīgas reformas un enerģijas avotu dažādošana. Šķiet, ka šie pasākumi sekmē attīstību pareizajā virzienā, un paredzams, ka tie veicinās izaugsmi un darbavietu radīšanu Maltā, līdztekus nodrošinot arī finanšu stabilitāti. Neraugoties uz to, pārsvarā tie vēl ir tikai izstrādes stadijā, un sniegtā informācija bieži ir ierobežota. Tāpēc tad, kad politikas plāni būs konkretizēti un to īstenošana pavirzījies uz priekšu, būs nepieciešama papildu analīze par šo politikas plānu ietekmi un to devumu 2013. gada KVAI norādīto jautājumu risināšanā,

IR PIENĒMUSI ŠO ATZINUMU.

Maltas ekonomiskās partnerības programmā, kura Komisijai un Padomei iesniegta 2013. gada 1. oktobrī, ir ietverts strukturālo reformu kopums fiskālajā jomā, kas ir daļēji atbilstīgs, lai sekmētu stabilas fiskālās pozīcijas sasniegšanu. Konkrētāk,

⁽¹⁾ Padomes Ieteikums (2013. gada 9. jūlijs) par Maltas 2013. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Maltas stabilitātes programmu 2012.–2016. gadam (OV C 217, 30.7.2013., 59. lpp.).

ekonomiskās partnerības programmā ir paredzēts turpināt darbu pie fiskālajām un nefiskālajām reformām, kas bija iekļautas 2013. gada valsts reformu programmā un stabilitātes programmā, un ir pievienoti politikas plāni ar mērķi padarīt valsts izdevumus efektīvākus, stiprināt valsts pārvaldi un pārstrukturēt valstij piederošos uzņēmumus. Tomēr kopumā visas reformas ir izstrādes stadijā, un saglabājas riski saistībā ar to pieņemšanu un īstenošanu. Turklāt daži KVAI vēl nav pilnībā ievēroti, proti, attiecībā uz parāda veidošanas stimuliem uzņēmumu nodokļu jomā no 1. KVAI un publisko finanšu ilgtspēju ilgtermiņā no 2. KVAI. Tāpēc Malta tiek aicināta nākamajā valsts reformu programmā un stabilitātes programmā iesniegt papildu informāciju par plānoto reformu īstenošanu,

līdztekus apsverot papildu pasākumus, kas būtu svarīgi publisko finanšu ilgtspējas nodrošināšanai ilgtermiņā. Komisija un Padome reformu īstenošanu uzraudzīs Eiropas pusgada ietvaros.

Briselē, 2013. gada 10. decembrī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
R. ŠADŽIUS*